

L' ART DEL PAGÉS

LA CONTRIBUCIÓ TERRITORIAL.

Molt lluny de nosaltres estava pensar que la *Gaceta* de Madrid del 6, publiqués una circular del Ministeri d' Hisenda als delegats, com la que s' ha donat á llum darrement.

En ella 's dictan algunas reglas ab lo fi de subsanar las erradas que han comés la administració, los municipios y las juntas periciales en la designació de la riqueza dels pobles y en lo senyalament de la cuota de contribució. De pas s' excita la activitat dels funcionaris d' Hisenda pera la contribució territorial.

Aixis diu la part dispositiva de la circular:

«1.er Que si s' han comés erradas materials per part de la administració de contribucions y rendas d' aquesta provincia en la designació de la riqueza dels pobles y en lo senyalament de la cuota de contribució, bé hajan sigut exposats per los pobles, bé observats per dita dependencia sigan immediatament subsanats per la mateixa y 's comuniquin als ajuntaments respectius sense pérdua de moment las rectificaciones procedents.

2.ª Que faja V. S. coneixer als ajuntaments y juntas periciales lo procediment empleat per la administració de contribucions pera fixar la riqueza imponible de cada localitat baix la base de la estensió superficial contributiva y 'ls cultius declarats en las cédulas, comunicantlosi detalladament las reglas que s' han observat pera la di-

visió dels terrenos en tres calitats, y pera la evaluació dels productes segons los tipos vigents, ab l' objecte de que ditas corporacions apliquin aquestas mateixas reglas al senyalament de la riquesa dels contribuyents.

3.^r Que si 'ls augment y erradas de que 'ls pobles se queixan fossin fundats, no en los procediments administratius que han nascut de la exacta aplicació de la lley de 31 de Desembre de 1881 y que quedan detingudament explicats, sino dels que anteriorment hajan vingut practicant los ajuntaments y juntas pericials dels mateixos pobles, en aquest cas la administració los hi reconeixerá 'l dret de reclamació, previ l' oportú espedient, encara que no podrá surtir efecte mes que en lo pròxim exercici, y sense que aquella siga obstacle pera que 'ls repartiments individuals del actual semestre se terminin en la forma y plassos determinats per la direcció general de contribucions.

Y 4.ª Que 's reiteri á V. S. lo deber en que 's troba d'imprimir la major activitat en l' important servey de que 's tracta, cumplint las ordes anteriorment dictadas, pera que la cobranza de la contribució territorial del segon trimestre del semestre actual se verifiqui per nous repartiments en 1.er de Maig que vé sense cap falta, respecte dels pobles que han de tributar ab lo 16 per 100 de la riquesa líquida impossible senyalada per aquesta administració ab arreglo al article 1.er de la lley de 31 de Desembre de 1881.»

LAS CULLITAS DE BLAT Y VI Á FRANSA

Lo ministre d' Agricultura de Fransa ha publicat ab la premura deguda una estadística complerta del blat recolectat l' any anterior.

Per aquesta estadística se veu que los terrenos dedicats al cultiu han aumentat considerablement. En 1878 lo número d' hectáreas sembradas fou de 6.843,000; en 1879, de 6.941,600; en 1880 baixá á 6.879.000; pero en 1881 ha pujat fins á 7.054,036.

Las cullitas no han correspost á las esperansas dels culliters puix aquest any s' han recullit 9.753,759 hectólitres de blat, en lloch dels 9.947,759 que en 1880. Calculada en quintás métrichs la cullita de 1881 puja á 73.285,862, y en 1880 á 75.504,773. Las cullitas no han sigut bonas, puix si be en 1879 no se reculliren sino 59 853,815 quintás métrichs de blat, l' any 1879 fou dels mes desastrosos per la Fransa.

Ab lo progrés constant del consum del pá, progrés degut al augment de la riquesa pública y del benestar privat, necessita Fransa importar anyalment uns 10 millons d' hectólitres de blat: pero com fa notar *Le Temps*, lo módich de las tarifas d' aduanas fá que aquesta importació sia fácil y que 'l mercat s' aprovisioni ab regularitat.

Lo producto mitj de cada hectárea cultivada ha sigut en 1881 de 13 hectólitres. En 1880 arrivá á 14, pero aquest any fou excepcional. Diferencias considerables existeixen entre 'ls productes de las diversas regions. En lo Nort de Fransa ha produhit la hectárea 27 hectólitres de blat: de manera que si 'ls productes haguessin sigut semblants en tota la República, la cullita haguera pujat á 192.575,000 hectólitres.

Lluny s' está de conseguir aquest resultat, mes los fets demostren que aquellas regions, no las fértiles, pero sí las mes ilustradas, y ahont los cultius se perfeccionan, la cullita es millor sempre.

La superficie destinada á ségol ha aumentat també. De 1.804,791 hectáreas que se sembraren en 1878 á 1.834,848 en 1881, hi ha una diferencia sensible, y mes si 's te en conta que en 1879 y 1880 hi hagué un descens.

La estadística oficial dona los següents datos:

En 1880 la cullita de sègol fou de hectòlitres 25.318,000. En 1881 baixá á 23.375,857. Ab tan preciosas estadísticas, y las també publicadas consignant los preus d' els productes en los diferents mesos del any y en las diversas regions, no es extrany que 'l culti- vador francés progressi, ja que sab ab exactitut la classe de cultiu que produheix mes, y que 'ls governs sapian quins rams de la producció s' han d' afavorir.

Acaban de ser publicats per la Administració francesa, los datos oficiales sobre la producció vinícola de 1881.

Baix lo punt de vista de la quantitat dels vins desechats no ha correspost á las esperansas que vá fer naixer 'l aspecte de las vi- nyas en la primavera. Las geladas de maig, los escesius calors del estiu y las persistents plujas de la tardor, vingueren á destruhir en part aquestas esperansas y encara haurian pogut considerarse di- chosos los francesos, sino tinguessen que contar mes que ab la inclemencia de las estaciones.

La filoxera ha fet nous é importants estragos.

Lo número d' hectàreus plantadas de vinya ha minvat á 2.100,000, disminuhint 104 000 hectàreas sobre las que hi havia l' any anterior. A fi de 1880, la filoxera havia invadit una extensió de 1.013.000 hectàreas, que representa dos quintas parts de los terrenos dedicats en Fransa al cultiu del cep. L' any 1881, lluny d' acusar un millorament d' eixa situació, ha demostrat que 'l mal va en augment.

Los departaments principalment atacats d' aquet mal han sigut La Charente Inferieur, L' Herault y el Lot-et-Garone, punts considerats com los priincipals productors de Fransa. En los de- partaments ahont la plaga filoxérica no s' ha deixat sentir encare se nota algun desarrollo en la plantació; pero no compensa de cap- manera las pérduas ocasionadas en los altres.

D' aquesta disminució en la producció vinícola de Fransa debian resultar y resultan tres consecuencias: la reducció de sas exporta- cions, l' augment de las importacions y la fabricació de vins arti- ficials.

En lo quinqueni de 1871 á 1875 la estadística acusaba en Fransa una exportació mitja de 3,600,000 hectòlitros; en 1881 apenas ha arribat á dos millons. En segon lloch, mentres que en aqueixa

época la importació pujaba á 150.000 hectólitres per any pròximament, en 1880 arribá á 7.210.000 hectólitres, y en octubre de 1881, época fins á la que 's tenen avuy datos fixos, resulta ja de 6.513.000, es á dir, mes que 'l triple de sas explotacions.

En alguns departaments francesos los culliters han comensat á fabricar vins de segona y tercera fermentació per medi de una addició d' aigua ensucrada á las rapas ó brisas. Segons lo *Boletí Estadístich* publicat per lo ministeri de Foment francés, lo procediment que se segueix es lo següent: Retirat de las botas lo vi ordinari, 's tira sobre las brisas sens premsar una cantitat igual á la del vi que s' ha tret, á aquesta aigua, escalfada á uns 30 graus se li ha d' haber afegit de 15 á 17 kilógrams de sucre per hectólitre y algunas vegadas alguns grans d' ácit tártrich. La fermentació dura de vuyt á dotze dias, y 'ls vins obtinguts passen de 8 á 10 graus.

La fabricació de vins de pansa ha prés també un gran increment en 1881, puix se evalúa ja en 2.320 000 hectólitres, y 'l govern tracta de fomentarla, puix al mateix temps que evita la importació, procura una gran surtida á la producció de sucres de remolatxa.

Finalment, recapitulant tots aquestos datos, resulta que la producció de vins ha sigut en l' any últim en la nació vehina de 38.570 000 hectólitres, y com lo consum passa de 43.000 000, resulta que 'l resto, sens constar ab la exportació ha tingut que ser importat d' altres nacions.

CAUSAS DE LA BAIXA

PERSISTENT EN LOS PREUS DEL VI Y TARONJA

LO VI

La considerable baixa que han experimentat los preus dels vins y taronjas dona gran interés á las observacions que aném á fer sobre aquest assumpto. Hem de comensar fent notar las causas que en nostre concepte han motivat la depreciació que en la actualitat sofreixen los vins, y l' únic medi que resta pera sortir de la anguniosa situació en que 'ns trovém.

«La producció vinícola ha prés un desenrotllo extraordinari en tota la nació, desde fa pochs anys, gracias als bons preus que han disfrutat los vins, y á la facilitat ab que lo fecundo cep viu, se desenrotlla y dona ópims fruyts en totas las comarcas de nostra fértil Península, produhint en unas riquíssim vi de postres, en altres excelents vins de taula, y en los restants altres classes, que encara que aspres y desagradables al paladar, contenen una gran riqueza alcohólica, propia pera que ab una esmerada elaboració, nos donguin aquets ayguardents anissats tan exquisits, y que de temps inmemorial gosan de tan merescuda reputació.

La extraordinaria exportació que en los últims anys s' ha fet d'ells á la nació vehina, pera omplir los buyts que produhia la filoxera, fent creure als vinicultors que un sólit y nou mercat se 'ls obria á sos vins, cuan en realitat no era mes que una demanda passatjera, que tart ó dejorn habia de desapareixer; bé fos per descubrir un remey contra 'l devastador insecte, ó bé perque la industria, buscant en sa ajuda la ciencia, havia d' apurar tots sos recursos, pera elaborar *vins industrials*, que encara que de pitjor qualitat, competissen ab los nostres, encara que no mes fos per la baratura.

Una mica d' aixó ha succehit en la nació vehina respecte als vins industrials, y molt han contribuhit també las exageradas pretensions de nostres propietaris, á que las comissions francesas se dirigissen á Italia y altres punts, y d' aquí la paralisació que temin.

Las plantacions de vinyats s' han fet per tot arreu de moda, y res veuriam de censurable en aquesta revolució agrícola, si 'ls propietaris no haguessin portat son esperit de reforma fins al extrem de sacrificar, pera conseguir son objecte, altres produccions, que encara que modestas, podian compensar las malas anyadas dels vins, essent algunas de difícil y costosa reposició; com per exemple, las oliveras y garrofers.

Com á prova de tot cuant dihém, podriam citar alguns pobles, en los quals desde las mateixas parets de las casas, fins á las fitas de son terme, apenas s' hi veu altre planta que no siga la vinya.

Lo sufert y poch atés agricultor, obrí son cor á la esperanza, y tots los sacrificis li semblavan poch pera conseguir una bona cullita de vi, creyent los mes que duraria molt aquest estat de cosas, y 'ls altres, mes previsors, presumían que encara que aquesta es-

tracció durés pochs anys, sos vins sempre 's colocarian á bon preu pera la elaboració dels ayguardents, no veyent en sa bona fé lo que nostres governs degueren haber vist y previst, y era que 'l gran enemich dels vins fluixos, l' *esperit d' industria*, s' introduhia en nostra nació, pobre y vergonyant en un principi, altaner y avassallador avuy, y clar es, que com aquest estava cridat á substituir als vins de fàbrica, la base en que fundavan sas esperansa los pagesos havia de caure per falsa.

Los esperits industrials, donchs, que fa pochs anys no eran mes que una cosa desabrida, son avuy excelents alcohols de molta forsa, dolsos y suaus al paladar, sense tenir res de danyins, y encara que tinga de ressentirse nostre amor propi, es menester confessar, que 's fan ab ells richs ayguardents anissats ¿y per qué no dir tota la veritat? se fan millors ayguardents que ab los vins.

Lo govern tractá d' aturar lo pas á aquest terrible enemich de nostres ceps, augmentant molt sos drets d' aduanas; pero las reclamacions del comer contra aquesta salvadora mida, y 'l no tenir lo propietari verdaders representants en las Corts, y pot ser tal vegada, miras d' alta política, á quina dehesa tot ho sacrifican nostres governants, feren retirar aquets projectes.

L' esperit industrial, molt particularment lo que 'ns ve d' Alemanyia ho absorveix tot, ab ell se reforsan tots los vins, se fan los licors y substituheix á aquells pera la elaboració dels ayguardents. Preguntém á nostres grans economistas: ¿Quina compensació 'ns dona' la poderosa Alemanyia pera tenir lo dret de segar lo mes rich filó de nostre privilegiat país?

En vista de quant hem esposat, lo pobre pagés se veu obligat á cedir sos vins á infim preu, y ab aquet poch produhit, ha d' atendre á totas sas necessitats, y lo que es pitjor encara, á aquets impostos onerosíssims, que de cuan en cuan li regala 'l govern.

Com los fabricants d' ayguardents no necessitan pera res los vins, propietaris de regular posició se presentan á vendre 'ls, no tractantse de potencia á potencia; es á dir, de venedor á comprador, sino temerosos, sumisos y pregant, puix á aquest estat los han portat los que 's titulan protectors del poble.

Ab lo poch que 'ns deixan traslluhir del nou tractat de comer ab Fransa, nos volen fer abrigar una, encara que débil ilusió de que s' animará una mica la estracció dels vins d' embarch, sisque-

ra siga per algun temps; pero encara donat aquet cas, queda sempre en peu la grave cuestió dels vins baixos, que no poden sortir del estat de postració en que jauhen, com lo govern no cohibesca la entrada del esperits industrials, augmentant molt sos drets.

Aquesta es la única esperansa que li queda al propietari, que sense cap dubte la veurá defraudada, puix lo govern necessita 'l temps pera crear impostos, discurrir lo medi de recaudarlos y *buscar fórmulas d' avenencia pera suavisar las aspresas que hi ha entre sas diferentes fraccions.*

En aquesta perspectiva que fan nostres representants, que no demanan un dia y altre, y en totes formas, al govern aquesta reforma dels aranzels?

Allavors es cuan tindrian dret d' exigir de nou sos vots als contribuyents; però mentres que ab son silenci autorisan aquest estat de cosas, l' elector, obrint sos ulls á la veritat, sabrá en son dia despreciar als que titulantse sos representants, en tan gran abandono tenen los interessos que voluntariament s' imposaren lo deber de defensar.»

LA TARONJA.

Sobre 'ls preus de la taronja y estat en que 's trovava aquet negoci, doná las següents explicacions la revista setmanal que 's publica en Alcira:

«Rebém noticias detalladas del movimiento de la taronja en diferentes mercados extranjeros durante lo pasado Enero, y de ellas resulta que las cajas arribadas á Lóndres en dit mes procedents de nostra región ó provincia, suman 37,714 y 36,639 las de Portugal, Italia y otras procedencias, contra 36,496 y 46,743 que respectivamente se desembarcaren en la misma época del año pasado.

Los preus mitjos obtinguts en dita plassa y mes per las cajas de 420 ordinarias, foren en l' ultim quinqueni:

Anys. . .	1878	1879	1880	1881	1882.
-----------	------	------	------	------	-------

Schelins..	13 á 14	10 á 12	12 á 13	9 á 9½	12 á 13
------------	---------	---------	---------	--------	---------

Liverpool, ab majors arribadas, pogué sostenir millors preus, degut á la forta demanda pera 'ls Estats-Units, y realisá de 12 á 14 schelins.

En Bristol se vengueren las caixas de 420 per 13 á 14 schelins, y las de 490 desde 9 á 10 $\frac{1}{2}$.

Las plassas de Nova-York, Boston y Filadelfia continuan animadas, valent desde 5 á 6 pesos caixa, y sols algunas partidas arribadas en mala condició se vengueren de 3 á 4 pesos.

Posteriorment se subastaren en Liverpool caixas de 420 y 490, que obtingueren 11 á 13 schelins, y encara que debia esperarse que progresivament anés lo curs d' aquells mercats en alsa, molt nos temerem que la fruyta cullida y encaixonada durant los passats temporals resultés al desembarch de mala condició y produhís un retrocés en los preus.

Seguí molt animada la confecció de caixas y vendas de fruyta sobre 'ls arbres, pagantse desde 4 á 5 rals arroba.

Fou activa també la esportació en orri pera l' interior, tant per la carretería com per la vía férrea, pero essent molt considerable la cantitat de fruyta que 's despreguá dels arbres, tan sols se vengué desde 1 á 1 $\frac{1}{2}$ ral arroba.

La relació entre 'l curs mitx del mercat de Lóndres que deixém enumerat, y 'ls preus que durant la mateixa época regiren aquí pera la taronja, nos fan comprendre que 'ls exportadors, allissonats per la esperiencia, adoptan una marxa prudent, que podrá normalisar lo negoci en benefici propi y ab majors garantías pera 'ls productors.

En efecte, si esceptuém lo preu de venda en dita plassa del últim any, no fou tanta la diferencia entre sí dels restants, que justificuessen los obtinguts aquí per la taronja, variant en la mateixa época desde 7 á 4 rals arroba y encara fins 3 $\frac{1}{2}$, que arribá á compararse en lo mes anterior.

Certament que als culliters nos fora grat seguir obtenint los mes elevats preus; però com pot colegirse, aquellas desacertadas compras ocasionaren la ruina d' alguns esportadors, en perjudici dels primers, víctimas en moltíssims cassos de tals quebrantos.

Per manera que la successiva baixa de preus que vé operantse durant los últims anys en aquesta zona productora, no prové principalmente de que al aumentar la plantació hajan cedit relativamente los de venda, *sino de que 's comprava la fruyta mes cara de lo degút y aixó no podia continuar.*»

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRÁCTICA

BARREJAS AB LA FARINA DE BLAT

Cuan lo blat no es molt rich en glúten y per consegüent li falta cos á la farina, produheix excelent efecte la adició de 2 á 3 per 100 de farina de fabas, la cual augmenta la extensibilitat del glúten y fá lleuger al pá. Aquesta petita quantitat ni 'l fá menos sá, ni 'l disgusta; però no deu excedirse dita proporció. Segons los inglesos, las fabas egipcias son las que mes s' adaptan á aquest objecte.

A Fransa es molt general recorre á aquesta barreja. La farina de blat se falsifica ab 2 á 3 per 100 de monjetas egipcias móltas. Molts forners de Paris prefereixen la barreja á la farina sola perquè dihuen que la pasta 's travalla millor. Un moliner de Dijon Mr. Charles Tamiset fou lo primer que va introduhir aquesta costum y actualment treballan diferents molins, ab especialitat en los departaments de Côte d' or y Nort, pera atendre á la gran demanda que existeix.

A Paris se ven una classe de pá que conté una tercera part de sucre de remolatxa. La Academia de Ciencias l' ha tastat després de tres dias de fet, y l' ha trovat una mica dols, però molt gustós y ben cuyt. Payen diu que la quantitat d' azoe y materias nutritivas que conté aquest pá es solament d' un 1 per 100 menor que 'l de farina de blat sola, y per lo tant lo considera com un pásá y agradable al paladar mereixent al mateix temps la atenció, com aliment barato.

A Wurtemberg se fá un pá bastant gustós que conte $\frac{2}{3}$ de farina de ségol y $\frac{1}{3}$ d' aglans móltas. Se trahuen las esclafollas á las aglans y 's posan en aygua freda durant 24 horas, ab lo qual perden son gust amargant, y finalment s' assecan y molen. La La cocció del pá 's fá com d' ordinari.

Un forner alemany dona las següents proporcions pera obtenir un pa de patatas de gust agradable. Se prenen 25 lliuras de patatas: se fan bullir bé y 's pelan de calent en calent; y 's pican després en un morter ó 's reduheixen á pasta fina ab una ralladora. S' afegeix á las 3 lliuras de llevat, 10 de farina, mi-

llor si meytat de blat y meytat de ségol, 4 litres d' aygua, en la qual s' ha afegit una mica d' escuma de cervesa (ferment,) barrejantho tot exactament. Se deixa reposar cosa de dos horas, s' hi afegeix allavors 11 litres d' aygua, en la que s' haja dissolt 85 grams de sal de cuyna, y 40 lliuras de farina, ab lo qual se fá l' amassat, al que se 'l divideix en pans de 4 lliuras y se 'ls posa en un lloch calent pera que s' alsin tenint cuydado en no deixarlos massa temps, supost que 's tornan agres ab la major facilitat. Cuan lo pá está alsat se 'l porta al forn, ahont si 'l foch es lo suficient intens, deu formar aprop de 90 lliuras de pá, variant segons la calitat de las patatas y de la farina. Deu tenirse també cuydado en no posar massa aygua al fer la massa.

A Noruega 's fá un constant ús de las aglans, i y 's considera com un aliment sá.

També á Italia y Tirol se feu pá en 1804 ab farina d' aglans barrejada ab $\frac{1}{3}$ de farina de blat.

A Espanya, en algunas de quals provincias tant abundan, podria molt bé aprofitarse 'l fruyt de las alsinas pera aquest ó análechs objectes.

SECCIÓ DE VARIETATS

LA RONDALLA DEL ROSSINYOL

Ara que 'ls boscos revestits de sas primeras fullas, ressonan al cant primaverench dels aucells, nos ve á la memoria una vella rondalla xina sobre 'l rossinyol.

«Un rossinyol havia fet lo seu niu en un dels grans arbres de la selva. Cantava ell tan deliciosament que 'ls pobres llenyaters pera escoltarlo s' olvidavan del treball y de la miseria.

»Los viandants que travessavan lo bosch se 'n anavan meravellats de la veu del petit cantor. Los que sabian fer versos composaren poemas en honor del rossinyol de la selva, lo regositj dels sentits.

»Los poemas arrivaren fins al emperador, que feu venir á son primer ministre y li preguntá que sabia d'aquell aucell de qui tant parlavan. Lo primer ministre respongué al Fill del Cel, que ell no coneixia pas lo rossinyol, puig que aquest may havia tingut l' honor de esser presentat á la cort.

»—Que me 'l portin!... exclamá 'l senyor del Imperi del Mitj, y que canti davant meu!

»Lo primer ministre molt confós, transmeté l' ordre del soberá á tots los mandarins. Aquestos no sabian pas ahont anar á trobar lo rossinyol.

»Se preguntá á tot lo mon. Al últim una noyeta de las cuynas del palau digué:

»—Jo coneix molt lo rossinyol. Quan vaig á veure á la mare, passo pel bosch y 'l sento cantar.

»Allavors, lo primer ministre va ferse acompanyar per ella al arbre ahont niuhava 'l meravellós aucell, y l'invitá á anar á cantar davant lo Fill del Cel.

»Lo rossinyol aná al palau y 's posá á cantar de tal modo que las llágrimas ompliren los ulls del emperador. Sa veu arribava al fons del cor.

»Desde aquell dia, lo feu viure á la cort. Se li doná una gabis, una hermosa gabis d'or y de cristall, ahont se enutjá tant que va perdre la veu.

»Mentres aixó succehia, un inventor portá al Fill del Cel un aucell mecánich, un rossinyol artificial. Lo soberá volgué ferli executar un duo ab lo rossinyol vivent, pero aquest no podia pas cantar. Lo rossinyol artificial cantá donchs sol y encara fou mes celebrat per la cort que l'altre. Perque aquest se 'l podia fer treballar tant com se volia, no mes que fentli anar la máquina.

»No obstant la gent del poble, que havia sentit al verdader rossinyol cantar dintre 'l bosch, deya: «Aquest es bonich... pero li falta no se qué...»

»Ningú plorava de goig al escoltar l' aucell mecánich...

»Lo rossinyol de debó fou desterrat de la cort; s' entorná lleugerement al seu gran arbre del bosch, ahont reprengué sos cants més bells.

»Durant tot un any lo rossinyol artificial cantá pera l' emperador y sos cortesans. Pero una nit se sentí un traqueteig dintre de son cos, las rodax y 'ls cilindros voltaren sense ordre ni concert... y la música 's pará.

»Los eixos s' havian gastat y l' inventor era fora.

»La cort se entregá á un profons dolor, y l' emperador caygué malalt, una malaltía de mort.. y somniava al petit rossinyol que tant l' havia encantat en altre temps, á aquell maravellós aucell que cantava sense necessitat de máquina... y las llágrimas queyan per la cara del Fill del Cel.

»De prompte, prop la finestra, se sentí un dols xerrotejar... Era 'l petit rossinyol de la selva que cantava sobre una branca...

»Li venia á portar al seu soberá l' esperança y 'l consol...

»La Mort, que havia arribat prop del llit imperial, quedá escoltantlo... lo rossinyol cantava los encants dels grans boscos, las ayguas crestallinas dels llachs blaus, la quietut del cementiri ahont creixen las rosas the, ahont los morts dormen á l' ombra dels xiprés, ahont los tilos espargeixen los perfums, ahont l' herba es regada per las llágrimas dels vius...

»Y la Mort moguda pel desitj de retornar á son florit jardí, entre las blancas tombas, fugí per la finestra com una sombra.

»—Gracias, aucellet diví! exclamá l' emperador; jo t' havia desterrat de la cort, pero tu no te 'n anirás més, no es veritat?

»—Fill del Cel, respongué 'l rossinyol, jo no puch niuhar dintre un palau. Deixam la llibertat! A la nit jo cantaré en ta finestra pera alegrarte y ferte pensar. Jo t' explicaré los goigs dels ditxosos y los pesars dels que sufren. Jo cantaré 'l be y 'l mal... tot aixó que tu no coneixes. Perque 'l petit aucell vola per tot, tant á la cabanya del pobre que viu, tant lluny de la cort...

»—Fassis ta voluntat, digué l' emperador.

»Y desde aquella época en Xina no 's veu en lloch cap rossinyol engabiat.»

NOTICIAS AGRÍCOLAS

Inauguració d' una estació vitícola y enològica.—La provincia de Tarragona contarà desde 'l dia 3o del corrent ab un establiment d' aquet género, que tantas utilitats pot reportarli.

L' acte donarà principi ab un discurs del senyor Gobernador; després lo director de la estació llegirà una memoria alusiva al acte; una persona de reconeguda competencia pronunciarà altre discurs posant de relleu las ventatjas de la explotació; lo president declararà inaugurada la estació vitícola; lo Sr. Arquebisbe ó son delegat benehirá 'l terreno, eynas y dependencias; després los convidats recorreran tota la estació, servintse un senzill refresch pera que pogan tastarse 'ls vins cullits; y per ultim, per una comissió de boters se construhirá un pipa catalana.

La cosa promet estar molt animada atesos los preparatius.

Flors d' acónit.—L' acónit es una planta d' adorno que's troba molt sovint en los jardins á causa de las bonicas espigas blavas que produheix. Totas las parts d' aquesta planta pero principalment las flors, son un veneno violent pera 'ls homes y animals. Seria donchs, molt de desitjar que deixés d' existir l' acónit en los punts frecuentats per criaturas ó per gent ignorant.

Conta Felip Miller haber sigut testimoni moltes vegadas d' accidents causats per lo pólen d' aquestas flors, olorantlas. Diu també haber conegut personas que, per haberse acostat la flor del acónit al nas, caigueren desmayadas y perderen la vista per dos ó tres dias.

Es probable que molts accidents d' aquesta naturalesa hajan ocorregut sense saberse la causa. Tinguís, donchs cuydado en no fer entrar en los rams la flor del acónit, ni consentirla en mans de criaturas.

Plantació de vinyas.—Son molts los Propietaris del Priorat que han substituït l' arbrat de sas hisendas per grans plantadas de vinyas, ab la esperansa de que aquest nou cultiu ha de sérlos hi mes beneficiós.

En altre número 'ns ocuparém detingudament d' aquest assumpto, estudiant si 'ls propietaris del Priorat han encertat ó no 'l cambi de sos conreus.

Invasió de la filoxera.—A Gerona ha invadit la filoxera 'ls vinyats de 105 pobles; 62 en lo partit judicial de Figueras; 26 en lo de la capital; 16 en lo de La Bisbal y un en lo d' Olot.

Cultiu de tabaco.—La premsa de Jaen ha posat de nou sobre 'l tapet un problema d' ordre agrícola y económic, que en Málaga y altres punts d' Andalusia ha sigut objecte d' estudi en altres épocas ab motiu de la invasió filoxérica de sos vinyats. Se gestiona 'l lliure cultiu de tabacos, aprofitant las calitats d' alguns terrenos, com Sierra de Segura y altres regions, ahont se dona perfectament. Y essent aixís, y en atenció als estragos que la filoxera fá en altres regions ¿no es una cuestió digna d' estudi?

Pugó de las pomeras.—Un jardiner ha comunicat á la societat d' agricultura de Fransa, que las pomeras fortament atacadas de pugons, se lliurán d' aquets insectes, ab sols cultivar al peu dels arbres la planta nomenada serfull.

No 's dona la explicació del fet, pero es ben fácil posar en práctica 'l procediment.

Envenenaments per las patatas.—Adverteix una publicació científica que las patatas cuan están grillant contenen un veneno actiu anomenat *solanina*.

Resideix especialment en los grills del tubercle, y molts envenenaments no suposats, notats en las aus de corral y bestiar de trevall y entre 'ls pagesos no reconeixen altre causa.

Associació rural.—En Valls s' ha format una associació de propietaris pera la defensa de la propietat rural.

Un dels primers acorts ha sigut lo de nombrar 32 guardas jurats pera la custodia de las fincas rústicas.

Cuan la administració no administra, los administrats tenen necessitat d' administrarse per si.

Lo comers de vins entre Espanya y Fransa.—Mereix conèixerse sobre tot en aquestos moments en que 's discuteix lo tractat comercial celebrat entre Fransa y Espanya, lo comers de vins que nostre país manté ab la vehina república.

Referintnos á las estadísticas oficiales d' aquella nació, resulta que la importació de vins á Fransa, durant l' any 1881, va ser com segueix:

Vins comuns d' Espanya.	5.746,125 hectólitres.
Vins generosos, de idem.	94,057 »
Total Espanya.	5.840,182 »
Vi comú, d' Italia.	1.605,103 »
Vi dels demás països.	610,170 »
Total general.	8.055,955 hectólitres.

Si venim al any corrent, encara resultan datos més satisfactoris.

Los que nosaltres coneixém arriuan al mes de Janer d' aquest any.

Donchs bé; l' estat del númro d' hectólitres de vi espanyol importat á Fransa durant lo mes de Janer de 1881, comparat ab lo mateix mes de 1882, es lo següent:

	Janer. 1881	Janer. 1882
Aduanas ahont s' han adeutat.	—	—
París.	113,467	170,865
Bayona de Hendaya.	3,168	9,834
Brest.	2,407	3,078
Burdeos.	73,160	81,524
Cette.	84,205	109,603
Le Havre.	17,476	21,930
La Rochela.	3,417	4,368
Marsella.	15,279	30,197
Nantes.	4,982	5,175
Nouvelle Portvendes.	7,957	15,059
Ruan.	8,438	11,337
Tolosa.	4,304	»
Tolon.	800	12,241
Varias aduanas.	»	2,817
Total.	339,060	478,028

Los 478,028 hectólitres, estimats al preu de 42 franchs per la Junta de avaluació, per compra, flete, comissions y drets, representan un efectiu de 20 millions de franchs. Italia, en lo mateix mes de Janer, ha importat 54,051 hectólitres.

REVISTA DE FIRAS Y MERCATS

La perfidiosa seca que experimentan algunas provincias, fa temer per la pèrdua total de sas cullitas; en aquest número 's trovan casi totas las d' Andalucía y Aragón, en las cuales l' estat dels camps es tan apurat que 's dubta pujan resistir de 15 á 20 días; si las plujas sobrevinguessen, renaixeria la esperansa de recullir alguna cosa, pero no la d' obtenir una bona cullita. Los vents forts que regnaren darrerament, han assecat molt la costra de la terra, y 'ls calors excessius que s' han sentit en casi totas las regions de la Península han precipitat la decadencia dels sembrats en aquells paratges en que la falta de pluja 's venia sentint desde fa algun temps.

Los preus dels blats en los mercats nacionals varian entre 23 y 27 pesetas l' hectolitre.

Mercat de Granollers.—Los preus dels grans y carns á que s' han fet en lo mercat últim, son: Xexa á 21 pessetas la quartera.—Mestall, á 16.—Ordi, á 10.—Fasols paretants, á 23.—Id. dragons, á 25.—Id. rénechs, á 28.—Id. catalans, á 21.—Id. ganxets, á 30'50.—Blat de moro, á 13'75.—Fabons, á 14.—Fabas, á 13.—Cibada, á 8.—Sigróns, á 23.—Bens, á 7 1/2 rals la carnicera.—Bou, á 7 rals menos cuartillo.—Bidella, á 8 rs.

Igualada.—Preu mitx á que 's venen en aquest mercat los articles que á continuació s' espresan, no comprenent los drets de consums

Blat, á 30'20 pessetas l' hectolitre.—Séfol, á 25.—Ordi, á 15'80.—Blat de moro, á 16'50.—Ciurons, á 31'70.—Arrós, á 36.—Fasols, á 33'10.—Vessas, á 18'70.—Fabas, á 18.—Fabons, á 18.—Oli, á 10'40 l' hectolitre.—Vi, á 1'60.—Ayguardent, á 6'20.—Palla de blat, á 0'08 lo kilógram.—Id. d' ordi, á 0'07.—Carn de moltó, á 1'30.—Id. de vaca, á 1'50.—De porch, á 1'60.—Carbó vegetal, á 0'13.—Llenya seca, á 0'03.—Pá de 2.ª, á 0'30.—Farina de 1.ª, á 50'75 los 100 kilógrams.—Id. de 2.ª, á 18'00.—Aspecte general de la cullita, mitjá.—Id. sanitari del bestiar, bó.—Estat atmosférico, despejat.

Gerona.—Blat, á 27'25 pessetas l' hectolitre.—Mestall, á 23.—Ordi, á 15'25.—Blat de moro, á 20.—Fasols, á 31'50.—Fabas, á 18'75.—Mill, á 21'25.—Cibada, á 12'75.—Vessas, á 20,25.—Ciurons, á 37'50.—Patatas, á 0'24 lo kilógram.—Oli, á 10'25 lo decálitre.

Vich.—Xexa, á 19 pessetas la quartera.—Forment, á 17'50.—Mestall, á 13'75.—Séfol, á 12.—Ordi, á 11.—Cibada, á 8'50.—Espelta, á 6.—Blat de moro, á 13.—Mill, á 12'50.—Fajol, á 12'50.—Fabas, á 13.—Llegum, á 12'50.—Fasols, á 20.—Ciurons, á 20.

Castelló de la plana.—A consecuencia de las noticias rebudas dels mercats extranjeros, en los que sembla que ha aumentat lo preu de la taronja, á Castelló segueix extrayentse en abundancia, pagantse de 16 á 20 pessetas lo miler.

Los cultivadors de canya de sucre se mostran altamente satisfechos de la cullita actual, que gracias á lo benigne de la temperatura que hem disfrutat aquest hivern, ha pogut lliurarse de las glassadas que tant la han perjudicat en anys anteriores.

CALENDARI DEL PAGÉS

MAIG

CUIDADOS DEL BESTIAR

Se ha de donar lo farratge que sia dallat del mes anterior, després de evaporada la rosada. Si se guarda per mes temps, no se pot amontonar fins que sia sech, perquè no se escalfi.

En est mes y en lo anterior las someras se donan al gorá, ab los cuydados semblants als referits per la especie caballar. Es molt útil cansar á aquella antes de la monta, y deixarla luego tranquila y en lloch fosch com l' euga.

Lo prenyat sol durar de 305 á 391 dias, y per terme medi 380. Antes y després del part reclama cuydados semblants á l' euga, y lo pollinet los mateixos que 'ls potros. La somera als set dias de parida, pot donarse novament al gorá, y lo pollinet desmamarse als sis mesos.

Tinguts en compte los serveys que prestan al pagés lo burro y la burra, fora molt just per una part que se 'ls tractés ab mes carinyo del que se acostuma, y que se 'ls alimentés de un modo mes convenient, y de altra part que se posés especial cuydado en la elecció dels reproductors ab lo qual se lograrian crias millor conformadas, de mes resistencia pel treball y de mes valor per la venta.

Lo gorá, pues, deu tenir bona alsada, de 3 á 10 anys, cap alt y lleuger, ulls grans, blavenchs y vius, nassos amples y llarchs, coll algun tant llarch, pit ample, cos fornit y gros, ronyons carnosos, cama llarga, sofraja ampla, cascos grossos, cua curta, pel fi y lluent y de color obscur.

La somera deu ser alta, ampla de caderas y lo millor conformada possible. Pot comensar á criar als dos anys y dona los millors productos desde 'ls set al deu.

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclá, 13, baixos.